

DECYZJE

DECYZJA RADY

z dnia 21 października 2010 r.

w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich

(2010/707/UE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 148 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽³⁾,uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia ⁽⁴⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 145 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że państwa członkowskie i Unia działają w celu wypracowania skoordynowanej strategii dla zatrudnienia, a w szczególności na rzecz wspierania wysokiego poziomu kwalifikacji i wykształcenia pracowników i ich zdolności do dostosowywania się, jak również wspierania reagujących na zmiany gospodarcze rynków pracy, mając na względzie osiągnięcie celów określonych w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Państwa członkowskie, uwzględniając praktyki krajowe związane z obowiązkami dotyczącymi zarządzania i zatrudnienia, uważają wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują swoje działania w tym względzie w ramach Rady, zgodnie z postanowieniami art. 148 TFUE.
- (2) Artykuł 3 ust. 3 TUE stanowi, że Unia ma na celu osiągnięcie pełnego zatrudnienia i zwalczanie wykluczenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera sprawiedliwość społeczną i ochronę socjalną, a także przewiduje inicjatywy unijne zmierzające do zapewnienia koordynacji polityk społecznych państw członkowskich. Artykuł 8 TFUE stanowi, że Unia we wszystkich swoich działaniach zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet. Artykuł 9 tego Traktatu

stanowi, że przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia bierze pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wykluczenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia i szkolenia.

- (3) TFUE stanowi, że Rada przyjmuje wytyczne dotyczące zatrudnienia oraz ogólne wytyczne dotyczące polityki gospodarczej, mające nadawać kierunek polityce państw członkowskich.
- (4) Zainicjowana w 2000 r. strategia lizbońska opierała się na świadomości, że w obliczu konkurencji na rynkach światowych, rozwoju technologii, wyzwań ekologicznych i starzenia się społeczeństw konieczne jest podniesienie zatrudnienia, wydajności i konkurencyjności UE przy jednoczesnym pogłębianiu spójności społecznej. W wyniku przeglądu śródrokresowego strategię lizbońską odnowiono w 2005 r., skupiając się na wzroście gospodarczym oraz zwiększeniu ilości i jakości miejsc pracy.
- (5) Strategia lizbońska na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia pomogła osiągnąć konsensus na temat ogólnego kierunku polityki gospodarczej oraz polityki zatrudnienia UE. W ramach tej strategii przyjęto decyzją Rady 2005/600/WE ⁽⁵⁾ zarówno ogólne wytyczne polityki gospodarczej, jak i wytyczne w dziedzinie zatrudnienia, która to decyzja została zmieniona decyzją Rady 2008/618/WE ⁽⁶⁾. Te 24 wytyczne, określające główne priorytety dla całej Unii w zakresie reform makroekonomicznych, mikroekonomicznych oraz rynku pracy, stanowiły podstawę dla krajowych programów reform. Niemniej jednak w praktyce okazuje się, że priorytety określone w wytycznych nie były wystarczająco jasne i nie zostały ze sobą wystarczająco wzajemnie powiązane. W związku z tym ich wpływ na krajowe procesy kształtowania polityki był ograniczony.
- (6) Kryzys finansowy i gospodarczy, który rozpoczął się w 2008 r., spowodował znaczne zmniejszenie zatrudnienia i produktu potencjalnego oraz doprowadził do dramatycznego pogorszenia się stanu finansów publicznych. W zmaganiach z kryzysem pomógł jednak państwom członkowskim europejski plan naprawy gospodarczej, częściowo poprzez skoordynowany bodziec fiskalny, w którym euro odegrało rolę gwaranta stabilności makroekonomicznej. Kryzys pokazał zatem,

⁽¹⁾ Opinia z dnia 8 września 2010 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Opinia z dnia 27 maja 2010 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Opinia z dnia 10 czerwca 2010 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁴⁾ Opinia z dnia 20 maja 2010 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 205 z 6.8.2005, s. 21.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 198 z 26.7.2008, s. 47.

że w przypadku gdy koordynacja polityk unijnych jest wzmocniona i efektywna, może ona przynieść znaczące rezultaty. Kryzys uświadomił również istnienie ściślejszej współzależności między gospodarkami a rynkami pracy państw członkowskich.

- (7) Komisja wystąpiła z wnioskiem w sprawie określenia nowej strategii na kolejne dziesięciolecie – znanej jako strategia „Europa 2020” – dzięki której Unia wyjdzie z kryzysu silniejsza, a jej gospodarka będzie ukierunkowana na inteligentny, zrównoważony wzrost, sprzyjający włączeniu społecznemu, wraz z wysokim poziomem zatrudnienia, wydajności i spójności społecznej. Pięć wymiernych celów, które wyszczególniono w ramach odpowiednich wytycznych, to cele wspólne, które wytyczają kierunek działań państw członkowskich, uwzględniając ich odpowiednie pozycje wyjściowe i uwarunkowania krajowe, i które wytyczają również kierunek działań Unii. Państwa członkowskie powinny ponadto przy użyciu wszelkich środków dążyć do osiągnięcia celów krajowych i zlikwidowania przeszkód na drodze do wzrostu.
- (8) W ramach kompleksowych strategii wyjścia z kryzysu gospodarczego państwa członkowskie powinny przeprowadzić ambitne reformy, które zapewnią stabilizację makroekonomiczną oraz stabilność finansów publicznych, zwiększenie konkurencyjności, zmniejszenie nierównowagi makroekonomicznej i zwiększenie wydajności rynku pracy. Wycofywanie budżetów fiskalnych należy przeprowadzać i koordynować w ramach paktu stabilności i wzrostu.
- (9) W ramach strategii „Europa 2020” państwa członkowskie i Unia Europejska powinny przeprowadzić reformy zmierzające do osiągnięcia inteligentnego wzrostu, tj. wzrostu, którego motorem jest wiedza i innowacje. Reformy powinny zmierzać do poprawy jakości edukacji, zapewnienia dostępu do edukacji dla wszystkich, jak również poprawy wyników działalności badawczej, wyników przedsiębiorstw oraz dalszej poprawy ram regulacyjnych w celu wspierania innowacji i transferu wiedzy w całej Unii. Reformy powinny także zachęcać do przedsiębiorczości, rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw i pomagać w przekształcaniu twórczych pomysłów w innowacyjne wyroby, usługi i procesy, które są w stanie przynieść wzrost gospodarczy, jakość i trwałe miejsca pracy oraz spójność terytorialną, gospodarczą i społeczną, a także sprawniej uporać się z wyzwaniami społecznymi w Europie i na świecie. W tym kontekście zasadnicze znaczenie ma jak najlepsze wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
- (10) Polityki Unii i państw członkowskich, w tym ich programy reform, powinny zmierzać do osiągnięcia „zrównoważonego wzrostu”. Zrównoważony wzrost oznacza tworzenie efektywnie korzystającej z energii i zasobów, zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarki, sprawiedliwy podział kosztów i korzyści oraz wykorzystywanie pierwszoplanowej pozycji Europy w wyścigu w opracowywaniu nowych procesów i technologii, w tym technologii ekologicznych. Państwa członkowskie i Unia powinny przeprowadzić reformy konieczne do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz wydajnego korzystania z zasobów, co pomoże także w zapobieganiu degradacji środowiska i utracie różnorodności biologicznej. Powinny one również dążyć do poprawy otoczenia biznesu, zachęcać do tworzenia zielonych miejsc pracy i pomagać przedsiębiorstwom w modernizacji bazy przemysłowej.
- (11) Polityki Unii i programy reform przeprowadzanych w państwach członkowskich powinny również mieć za cel wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza budowanie spójnego społeczeństwa poprzez wzmocnienie pozycji obywateli, aby mogli przewidywać zmiany i radzić sobie z nimi, a tym samym aktywnie funkcjonować w społeczeństwie i gospodarce. Reformy przeprowadzane w państwach członkowskich powinny zatem zadbać o to, aby każdy obywatel przez całe swoje życie miał przed sobą otwarte możliwości, co doprowadzi do zmniejszenia ubóstwa i wykluczenia społecznego dzięki zniesieniu przeszkód w uczestnictwie w rynku pracy, szczególnie dla kobiet, osób starszych, ludzi młodych, osób niepełnosprawnych oraz legalnych migrantów. Państwa członkowskie powinny również zapewnić, by korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego docierały do wszystkich obywateli i regionów oraz by reformy przyczyniały się do wzrostu sprzyjającego tworzeniu miejsc pracy, opartego na godziwej pracy. Programy reform w państwach członkowskich powinny zatem obejmować przede wszystkim zapewnianie skutecznego funkcjonowania rynków pracy przez inwestowanie w udane przejścia, systemy kształcenia i szkolenia, odpowiednie rozwijanie umiejętności, podwyższenie jakości miejsc pracy oraz w zwalczanie rozdrobnienia, bezrobocia strukturalnego, bezrobocia wśród młodych ludzi oraz bierności, przy jednoczesnym zapewnianiu dostatecznej i trwałej ochrony socjalnej i aktywnego włączania w celu niedopuszczania do ubóstwa i zmniejszania go, ze szczególnym naciskiem na zwalczanie ubóstwa pracujących i zmniejszania ubóstwa w grupach najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne, w tym dzieci i młodzieży, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad konsolidacji budżetowej.
- (12) Zwiększenie uczestnictwa kobiet w rynku pracy jest koniecznym warunkiem wstępnym zdynamizowania wzrostu gospodarczego i sprostania wyzwaniom demograficznym. Widoczna perspektywa równości płci, włączona we wszystkie odnośne obszary polityki, jest zatem kluczowa dla wdrożenia wszystkich aspektów wytycznych w państwach członkowskich. Należy stworzyć warunki do udostępniania odpowiedniej, racjonalnej cenowo, wysokiej jakości opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Należy stosować zasadę równej płacy dla pracowników płci męskiej i żeńskiej za tę samą pracę lub pracę o tej samej wartości.
- (13) Reformy strukturalne Unii oraz państw członkowskich mogą skutecznie przyczynić się do zwiększenia wzrostu i zatrudnienia, jeśli zwiększą konkurencyjność Unii w gospodarce światowej, otworzą nowe możliwości przed europejskimi eksporterami i zapewnią konkurencyjny dostęp do ważnych rynków importowych. Aby pobudzić wzrost w Europie i zwiększyć jej udział w otwartych i uczciwych rynkach na całym świecie, reformy powinny uwzględniać aspekty dotyczące zewnętrznej konkurencyjności.

- (14) Podstawą strategii Europa 2020 muszą być zintegrowane polityki europejskie i krajowe, które państwa członkowskie i Unia powinny realizować bez zastrzeżeń i w odpowiednim czasie, aby zwiększyć pozytywne wzajemne oddziaływanie skoordynowanych reform strukturalnych oraz aby polityki europejskie w sposób spójniejszy przyczyniały się do realizacji celów strategii. Wytyczne te są strukturą ramową służącą państwom członkowskim do określania, realizacji i nadzorowania polityk krajowych w obrębie ogólnej strategii UE. Państwa członkowskie powinny kierować się wymiernymi celami strategii „Europa 2020” wymienionymi przy odnośnych wytycznych, określając swoje krajowe główne i poboczne wartości docelowe, uwzględniając swoje pozycje wyjściowe i uwarunkowania oraz zgodnie ze swoimi procedurami decyzyjnymi. Czyniąc to, państwa członkowskie mogą zechcieć posłużyć się wskaźnikami opracowanymi odpowiednio przez Komitet ds. Zatrudnienia lub Komitet Ochrony Socjalnej. W wymiernym celu dotyczącym zatrudnienia zwraca się uwagę na zmniejszenie bezrobocia w grupach znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, takich jak ludzie młodzi.
- (15) Polityka spójności i należące do niej fundusze strukturalne stanowią jedne z licznych ważnych metod służących realizacji priorytetów obejmujących inteligentny, trwały i sprzyjający włączeniu wzrost w państwach członkowskich i w regionach. W konkluzjach z dnia 17 czerwca 2010 r. Rada Europejska podkreśliła znaczenie propagowania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, aby przyczynić się do realizacji strategii „Europa 2020”.
- (16) Opracowując i realizując krajowe programy reform z uwzględnieniem tych wytycznych, państwa członkowskie powinny zapewnić skuteczne zarządzanie polityką zatrudnienia. Niniejsze wytyczne skierowane są do państw członkowskich, ale strategia „Europa 2020” powinna być, w stosownych przypadkach, realizowana, nadzorowana i oceniana w porozumieniu ze wszystkimi władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, przy ścisłym włączeniu do tego procesu parlamentów, a także partnerów socjalnych oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przyczyniających się do opracowywania krajowych programów reform, ich wdrażania oraz do ogólnego przekazywania informacji w ramach strategii.
- (17) Strategia „Europa 2020” opiera się na mniejszej liczbie wytycznych, które zastąpią wcześniejsze 24 wytyczne i które w spójny sposób odnoszą się do kwestii zatrudnienia i ogólnej polityki gospodarczej. Wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia państw członkowskich są nieodłącznie powiązane z wytycznymi polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii załączonymi do zalecenia Rady z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii⁽¹⁾. Wspólnie tworzą one Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii „Europa 2020”.
- (18) Nowe zintegrowane wytyczne są zgodne z konkluzjami Rady Europejskiej. Wyznaczają one dokładny kierunek, w jakim państwa członkowskie powinny zmierzać, opracowując i wdrażając swoje krajowe programy reform, a także odzwierciedlają współzależności zgodnie z paktem stabilności i wzrostu. Wytyczne dotyczące zatrudnienia powinny stanowić podstawę dla wszelkich zaleceń, jakie Rada może kierować do poszczególnych państw na mocy art. 148 ust. 4 TFUE, równoległe z indywidualnymi zaleceniami kierowanymi do państw członkowskich na podstawie art. 121 ust. 4 tego Traktatu, by stworzyć spójny pakiet zaleceń. Wytyczne dotyczące zatrudnienia powinny stanowić również podstawę do opracowania wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu, przesyłanego co roku przez Radę i Komisję Europejską do Rady Europejskiej.
- (19) Komitet ds. Zatrudnienia i Komitet Ochrony Socjalnej powinny monitorować postępy w odniesieniu do aspektów społecznych i aspektów związanych z zatrudnieniem, zgodnie ze swoimi mandatami, których podstawa jest określona w Traktacie. Powinno to w szczególności opierać się na działaniach w ramach otwartej metody koordynacji w obszarach zatrudnienia i ochrony socjalnej oraz włączenia społecznego. Ponadto Komitet Zatrudnienia powinien utrzymywać ścisły kontakt z innymi odnośnymi organami przygotowawczymi Rady, w tym w obszarze edukacji.
- (20) Mimo że wytyczne muszą być sporządzane co roku, nie powinny ulegać zmianom do 2014 r., co pozwoli skupić się na ich wdrażaniu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym przyjmuje się przedstawione w załączniku wytyczne dotyczące polityk zatrudnienia państw członkowskich.

Artykuł 2

Wytyczne są uwzględniane w politykach zatrudnienia państw członkowskich, które są odzwierciedlone w krajowych programach reform.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 21 października 2010 r.

W imieniu Rady
J. MILQUET
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 191 z 23.7.2010, s. 28.

ZAŁĄCZNIK

WYTYCZNE DOTYCZĄCE POLITYKI ZATRUDNIENIA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Wytuczna 7: Zwiększenie uczestnictwa kobiet i mężczyzn w rynku pracy, ograniczanie bezrobocia strukturalnego i promowanie jakości zatrudnienia

Pobudzenie aktywności jest kluczem do zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy. Państwa członkowskie powinny do prowadzonej przez siebie polityki w zakresie rynku pracy wprowadzić – i stosować – zasady modelu elastycznego rynku pracy i bezpieczeństwa socjalnego (flexicurity), zatwierdzone przez Radę Europejską, właściwie wykorzystując pomoc Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy UE w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, przeciwdziałania segmentacji rynku, bierności zawodowej oraz nierówności w traktowaniu płci, przy jednoczesnym ograniczaniu bezrobocia strukturalnego. Środki mające na celu poprawę elastyczności i bezpieczeństwa powinny być wyważone i wzajemnie się wzmacniać. Państwa członkowskie powinny zatem zastosować połączenie elastycznych i wiarygodnych ustaleń dotyczących umów, aktywnej polityki w zakresie rynku pracy, skutecznego uczenia się przez całe życie, polityk promujących mobilność siły roboczej oraz odpowiednich systemów zabezpieczenia społecznego gwarantujących przepływy na rynku pracy, którym powinno towarzyszyć jasne określenie praw i obowiązków bezrobotnych mających aktywnie poszukiwać pracy. Wspólnie z partnerami społecznymi należy również zwrócić odpowiednią uwagę na wewnętrzne aspekty flexicurity w miejscu pracy.

Państwa członkowskie powinny pogłębić dialog społeczny i podjąć działania skierowane przeciwko segmentacji rynku pracy przy pomocy środków ukierunkowanych na rozwiązanie niepewności zatrudnienia, niedostatecznego zatrudnienia oraz pracy nierejestrowanej. Należy nagradzać mobilność zawodową. Należy rozwiązać problem jakości miejsc pracy i warunków zatrudnienia. Państwa członkowskie powinny zwalczać ubóstwo pracujących i propagować bezpieczeństwo i higienę pracy. Należy również zagwarantować odpowiednie zabezpieczenie społeczne osobom objętym umowami o pracę na czas określony oraz prowadzącym działalność na własny rachunek. Służby zatrudnienia odgrywają ważną rolę w pobudzaniu aktywności i dostosowywaniu się do potrzeb rynku pracy; dlatego powinny świadczyć zindywidualizowane usługi oraz oferować aktywne i zapobiegawcze instrumenty rynku pracy na wczesnym etapie. Takie usługi i instrumenty powinny być powszechnie dostępne, również dla ludzi młodych i osób zagrożonych bezrobociem oraz dla osób najbardziej oddalonych od rynku pracy.

Nadal są ważne polityki na rzecz opłacalności pracy. W celu zwiększenia konkurencyjności i podniesienia uczestnictwa w rynku pracy, szczególnie wśród pracowników o niskich kwalifikacjach, a także w zgodzie z wytyczną nr 2 dotyczącą polityki gospodarczej, państwa członkowskie powinny wspierać powstawanie odpowiednich ram dla systemów negocjacji płacowych oraz zmian kosztów pracy, uwzględniających stabilność cenową oraz tendencje wydajności. Państwa członkowskie powinny przeprowadzić analizę swoich systemów podatkowych i systemów świadczeń, jak również zdolności służb publicznych do udzielania niezbędnej pomocy, aby zwiększyć współczynnik aktywności zawodowej i stymulować popyt na pracę. Powinny promować aktywność ludzi starszych, równouprawnienie płci, w tym równe płace, a także integrację na rynku pracy ludzi młodych, osób niepełnosprawnych, legalnych migrantów oraz innych grup w trudnej sytuacji. Polityki w zakresie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, przewidujące zapewnienie niedrogiej opieki oraz innowacje w sposobie organizacji pracy, powinny być ukierunkowane na zwiększanie wskaźników zatrudnienia, szczególnie ludzi młodych, starszych pracowników i kobiet. Państwa członkowskie powinny również znieść przeszkody we wchodzeniu nowych pracowników na rynek pracy, promować prowadzenie działalności na własny rachunek, przedsiębiorczość oraz tworzenie miejsc pracy we wszystkich obszarach, takich jak m.in. ekologiczne miejsca pracy i opieka, oraz promować innowacje społeczne.

Wymiernym celem UE, na podstawie którego państwa członkowskie będą określać swoje cele krajowe, uwzględniając swoje względne pozycje wyjściowe i uwarunkowania krajowe jest zmierzanie do podwyższenia do roku 2020 wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat do 75 %, w tym również poprzez zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy ludzi młodych, starszych pracowników i pracowników o niskich kwalifikacjach, jak również lepszą integrację legalnych migrantów.

Wytuczna 8: Rozwijanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz promowanie uczenia się przez całe życie

Państwa członkowskie powinny promować wydajność i większe szanse na rynku pracy, zapewniając odpowiednią podaż wiedzy i umiejętności dostosowanych do bieżących i przyszłych potrzeb rynku pracy. Wysokiej jakości nauczaniu początkowemu oraz atrakcyjnemu szkoleniu zawodowemu muszą towarzyszyć skuteczne zachęty do uczenia się przez całe życie zarówno w odniesieniu do osób zatrudnionych, jak i osób spoza tej grupy, zapewniające w ten sposób każdemu dorosłemu możliwość ponownego przeszkolenia lub podwyższenia swoich kwalifikacji zawodowych, przezwyciężenie stereotypów związanych z płcią, a także możliwości uczenia się na zasadzie drugiej szansy oraz ukierunkowana polityka migracyjna i integracyjna. Państwa członkowskie powinny rozwinąć systemy uznawania nabytych kompetencji, a także znosić przeszkody w mobilności zawodowej i geograficznej pracowników, promować uzyskiwanie kompetencji interdyscyplinarnych, by wspierać kreatywność, innowacje i przedsiębiorczość. Należy w szczególności skupić wysiłki na wspieraniu osób o niskich i przestarzałych kwalifikacjach, zwiększaniu szans starszych pracowników na rynku pracy, rozszerzaniu szkolenia, umiejętności i doświadczenia pracowników o wysokich kwalifikacjach, w tym również pracowników naukowych oraz kobiet w dziedzinach naukowych, matematycznych i technicznych.

We współpracy z partnerami społecznymi i przedsiębiorstwami państwa członkowskie powinny ulepszać dostęp do szkoleń, podwyższać jakość kształcenia i doradztwa zawodowego. Należy połączyć te ulepszenia z dostarczaniem systematycznych informacji na temat nowych wakatów i możliwości zawodowych, promowaniem przedsiębiorczości i lepszym przewidywaniem przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności. Inwestycje w rozwój zasobów ludzkich, podwyższanie umiejętności i udział w programach uczenia się przez całe życie należy promować przy pomocy wspólnych nakładów finansowych rządów, osób prywatnych i pracodawców. Aby wspierać młodzież, w szczególności młodzież bez pracy, która nie uczestniczy w kształceniu lub szkoleniu zawodowym, państwa członkowskie we współpracy z partnerami społecznymi powinny wprowadzać w życie programy mające na celu pomoc tym ludziom w znalezieniu pierwszego zatrudnienia, zapewnieniu doświadczenia zawodowego lub możliwości dalszego kształcenia i szkolenia, w tym staży, a także powinny podejmować szybkie działania w przypadku utraty pracy przez młodzież.

Regularne monitorowanie wyników polityki podwyższania umiejętności i przewidywania potrzeb w zakresie umiejętności powinno pomóc w określeniu obszarów wymagających poprawy oraz dostosowywaniu systemów kształcenia i szkolenia do obecnych i przyszłych potrzeb rynku pracy, takich jak odnoszących się do niskoemisyjnej i efektywnie korzystającej z zasobów gospodarki. Do wspierania tych celów państwa członkowskie powinny wykorzystać we właściwych przypadkach EFS i inne fundusze UE. Polityki stymulujące popyt na pracę mogłyby być uzupełnieniem inwestycji w kapitał ludzki.

Wytyczna 9: Poprawa jakości i wydajności systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe lub ich odpowiedniki

Aby zapewnić powszechny dostęp do wysokiej jakości kształcenia i szkoleń oraz poprawić rezultaty procesu kształcenia, państwa członkowskie powinny wydajnie inwestować w systemy kształcenia i szkolenia, w szczególności w celu podwyższania umiejętności siły roboczej UE i stworzenia jej warunków do dostosowania się do szybko zmieniających się potrzeb nowoczesnych rynków pracy i ogółu społeczeństwa. Zgodnie z zasadami uczenia się przez całe życie działaniami należy objąć wszystkie sektory (od wczesnej edukacji i edukacji szkolnej po szkolnictwo wyższe, kształcenie i szkolenie zawodowe, a także uczenie się dorosłych), z uwzględnieniem również uczenia się nieformalnego i pozaformalnego. Reformy powinny zmierzać w kierunku zapewnienia nabywania najważniejszych umiejętności niezbędnych każdemu do odniesienia sukcesu w gospodarce opartej na wiedzy, w szczególności pod względem zwiększenia szans na rynku pracy zgodnie z priorytetami wymienionymi w wytycznej nr 4. Należy stymulować międzynarodową mobilność osób uczących się i nauczycieli. Należy również podjąć kroki, które doprowadzą do tego, że mobilność edukacyjna ludzi młodych i nauczycieli stanie się normą. Państwa członkowskie powinny zwiększyć otwartość i adekwatność systemów kształcenia i szkolenia, w szczególności wprowadzając w życie krajowe ramy kwalifikacji, które umożliwiłyby stworzenie elastycznych ścieżek edukacyjnych, oraz tworząc partnerstwa przedstawicieli świata edukacji i szkoleń oraz przedstawicieli rynku pracy. Zawód nauczyciela powinien stać się bardziej atrakcyjny; należy też zwracać uwagę na nauczanie początkowe i ustawiczne doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli. Szkolnictwo wyższe powinno stać się bardziej otwarte na osoby nienależące do typowych grup osób uczących się, należy też zwiększyć odsetek osób podejmujących studia wyższe lub ich odpowiedniki. Aby zmniejszyć liczbę ludzi młodych bez pracy, którzy nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu zawodowym, państwa członkowskie powinny podjąć wszelkie środki niezbędne do zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

Wymierny cel UE, na podstawie którego państwa członkowskie będą określać swoje cele krajowe, uwzględniając swoje relatywne pozycje wyjściowe i uwarunkowania krajowe, będzie ukierunkowany na zmniejszanie wskaźników przedwczesnego kończenia nauki do poziomu poniżej 10 % i na zwiększanie odsetka osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie lub jego odpowiedniki do co najmniej 40 % (1).

Wytyczna 10: Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa

Poszerzenie możliwości zatrudnienia jest podstawowym aspektem zintegrowanych strategii państw członkowskich mających na celu zapobieganie ubóstwu i zmniejszanie go oraz promowanie pełnego uczestnictwa w społeczeństwie i gospodarce. W tym celu należy odpowiednio wykorzystywać Europejski Fundusz Społeczny i inne fundusze UE. Starania powinny również koncentrować się na zapewnianiu równych szans, w tym przez powszechny dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w szczególności w dziedzinie socjalnej. Ważną rolę pełnią pod tym względem usługi użyteczności publicznej (w tym usługi internetowe zgodnie z wytyczną nr 4). Państwa członkowskie powinny wprowadzić skuteczne środki antydyskryminacyjne. Wzmocnienie pozycji obywateli i propagowanie uczestnictwa w rynku pracy osób bardziej odsuniętych od rynku pracy, a jednocześnie zapobieganie ubóstwu pracujących pomocą zwalczyc wykluczenie społeczne. Będzie to wymagało wzmocnienia systemów zabezpieczenia społecznego, uczenia się przez całe życie i kompleksowych polityk aktywnego włączenia, aby stwarzać możliwości na różnych etapach życia i chronić ludzi przed ryzykiem wykluczenia, przy czym szczególną uwagę należy zwrócić na kobiety. Należy zmodernizować i w pełni wykorzystać systemy zabezpieczenia społecznego, w tym emerytury i dostęp do opieki zdrowotnej, w celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia dochodu i usług – zapewniając tym samym spójność społeczną – jednocześnie zachowując trwałość finansową i zachęcając do uczestnictwa w społeczeństwie i w rynku pracy.

(1) Rada Europejska podkreśla właściwość państw członkowskich w ustalaniu i realizacji ilościowych wartości docelowych w dziedzinie edukacji.

Systemy świadczeń powinny kłaść nacisk na zabezpieczenie dochodów w okresach zmiany zatrudnienia i ograniczanie ubóstwa, przede wszystkim w grupach najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne, takich jak rodzice samotnie wychowujący dzieci, mniejszości, w tym Romowie, osoby niepełnosprawne, dzieci i młodzież, starsze kobiety i mężczyźni, legalni migranci i bezdomni. Państwa członkowskie powinny również aktywnie promować gospodarkę społeczną i innowacje społeczne na rzecz wspierania osób w trudnej sytuacji. Celem wszystkich działań powinno również być promowanie równouprawnienia płci.

Wymierny cel UE, na podstawie którego państwa członkowskie będą określać swoje cele krajowe, uwzględniając swoje względne pozycje wyjściowe i uwarunkowania krajowe, będzie nastawiony na propagowanie włączenia społecznego, w szczególności przez zmniejszenie ubóstwa, przez umożliwienie co najmniej 20 milionom osób odsunięcia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Populację określa się jako liczbę osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem według trzech wskaźników (zagrożenie ubóstwem, deprivacja materialna, gospodarstwo domowe bez osób pracujących), pozostawiając państwom członkowskim swobodę w ustalaniu swoich wartości docelowych na podstawie najważniejszych wskaźników, uwzględniając wewnętrzne uwarunkowania i priorytety tych państw.